

qualitate, exin vitiosi ac corrupti humores pullulare in proclivi est, quos Natura cum ad nutritionem inepti sequestrare & à massa sanguinea separare consuevit, eos per venas velut tubulos, à centro ad circumferentiam, propellens. Cum igitur ovis scabiosa, facilis conjectura, sanguinem in venis insimul pravis humoribus inquinatum, qui ex venis capillaribus extillantes, se in carnem & cutim insinuantes scabiem concitant, cum regulæ illæ philosophicæ perquam verè: qualis causa, tale causatum: qualis materia, tale materiatum: quale alimentum, tale alimentatum: exin à pravo sanguine, caro haud proba provenire potest & consequenter talis caro insalubris, varia morborum genera causare solet. Et si quoad externam speciem, scabies in exteriori cute, tantum hæere exi-

stimari queat, sed rationi consonum, cum vitiosi humores in venis collecti & coacervati, dum Natura copiâ & malâ qualitate irritata eos propulsat, & ad extimam cutim deponit, cum pelle, ipsam etiam carnem contaminatam. Id quod ipsa quoque *avrovia* ostendit, dum alutarii, excoriantes oves scabiosas, carnem admodum tumidam & ichorosam, serosis humoribus inquinatam depræhenderunt, corruptelam indicantem.

Et si verò interdum contingat, ut oves per causam externam & contagium inficiantur, non diu autem scabies in solâ cute hæret ac subsistit, sed ulterius grassatur & interius serpit, ut sensim ac pedetentim, ipsa etiam massa sanguinea, labem concipiat.

De Tumoribus, OBSERVAT. I.

Genæ dextra ex calidâ defluxione resolutus.

Um Uxor Dn. Johan. Clausii, mercat. Ulm. ingenti dolore capitis & immenso tumore Genæ dextræ, à calidâ defluxione molestata adeo ut ægrè jusculum deglutire potis, aliorum conjectura, & etiam mea censura,

videbatur adesse apostema seu abscessus, cum malum jam durasset per octiduum, in vigore ac summo statu consistens, ut ob doloris vehementiam, vix amplius tolerandum, tum demum me accersiri curavit. Ad demulcendum dolorem capitis, totum pericranium inunctum ung. Alabastr.

bastr. & linteum dupl. eo illitum fronti & temporibus apl. cum luculento levamine. Tumori foris ad moveri iussi catapl. ex farina panis albi, **Wecken** dicti, cum lacte in cacabo orichalceo ad formam pulvis redactum, ad vit. ovi & i. vel 2. cochl. de seq. ol.

℞. Ol. chamo. ros. compl. an. ℥j. amyg. d. ℥vi. lumb. ter. ℥ss. M. cal. apl.

In ore continuendum de istâ mix-

trâ: ℞. Aq. scab. plant. a. ℥ss. syr. Jub. pap. errat. a. ℥iiij. M.

Pro calore & dolore mitigando.

Cum vesperi illud catapl. linteo dense inductum & toti tumori cal. admorum, eâ statim nocte optimè dormivit (cum antea anxia & querula, ne gravior nox & *dyperis* secutura) dolor & tumor, non sine admiratione recessit, nec ad maturacionem venit, cum inopinato ac subitaneo levamento.

OBSERVAT. II.

Genæ sinistra inflammatio ex sanguineâ defluxione, in abscessum versa.

Uxor Rever. & celebrat. Dni. D. Cunradi Theodorici, Superint.

Ulm. malæ sinistrae inflammatione, ex sanguineâ defluxione causata, molestata, ingenti tumore, ut pœnè nihil deglutire, nec loqui possiet, Exterius apl. catapl. ex medul. panis al.

Wecken diss. in lact. redig. ad formâ pulvis ad vit. 2. ov. ol. ros. compl. ℥j. viol. chamo. lumbric. ter. a. ℥ij. M. Rupto apostemate magna copia pu-

ris ad dimidiam mensuram, per os profluxit. Pro abstersione & consolidatione.

℞. Aq. prunell. plant. scab. a. ℥2. mell. ros. ℥j. diamor. ℥vi. M.

Pro Garg. cal. usurpando. Post fumendum:

℞. Diamor. & mell. ros. a. M.

Brevi curata. Noluit uti operâ Chirurgi, verita sinistrum medendi processum.

OBSERVAT. III.

Grandis tumor Genæ dextra in abscessum desinens.

Filia Dni. Danielis Marii, Praefecti Aedilitii Ulm. immenso duro tumore Genæ dextræ, adeò, ut tam grandem se non vidisset Chirurgus

Hospitalis Ulm. ipse factus, ex defluxione serosorum humorum.

Primo ordinavi catapl.

℞. Herb. malv. alth. viol. a. m. 2.

Dd 3

fl. cha-

fl. chamo. m. i. dec. pist. & cribell. ad. far. tritic. q. β. ad. ig. f. empl. sol. ad. but. rec. ʒ 2. ping. porci rec. ʒ iβ. vit. 2. o. ol. amyg. d. ʒ j. f. cat. linteo ext. cal. apl.

Intra unius diei spacium, cum omnium admiratione, tumor fuit resolutus, relicto tantum nodo parvo in sine Genæ, cui apl.

℞. Diach. f. ʒ j. diach. cum Gum. ʒ vi. de melil. ʒ β. M.

Ad maturationem venit eo abscessu rupto. Chirurgo negocium erat commissum, à quo per 7. septimanas tractatus curari non potuit, cum oblongas turundas unguento illitas, neglecto meo consilio de relinquendis, intersisset, & ita impedimento, ne carnis materia pullulare & consolidatio fieri posset. Tandem iis dimotis, solo priore Empl. apl. intra dies paucos coaluit,

OBSERVAT. IV.

Mammilla dextra dolore & tumore insigni ex deflexione calidâ.

UXOR Dn. Episcopi mercat. Ulm. ingenti dolore Mammillæ dextræ infestata ex affluxu humorum calidorum, ut cum lachrymarum imbre obrestata mitigationem.

℞. Fol. malv. viol. a. m. i. chamo. m. β. dec. pist. & cribell. infund. medul. panis al. *Wecfen* / lb. i. ad ig. f. empl. sol. ad. ol. ros. compl. ʒ 2. ol. chamo. but. rec. a. ʒ iβ. vit. 2. o. f. cat.

Dolor sopitus & inflammatio defuit in abscessum abiens eo aperto, mundif.

℞. Tereb. claræ. ʒ j. mel. ros. col. ʒ β. fer. hord. tritic. a. ʒ iβ. M. cum faldellis immissum.

Cum restaret durities circa papillam instar semiscirchi.

℞. Empl. diach. magni, d. Melil. a. ʒ β. M. & resoluta.

OBSERVAT. V.

Tumor in lumbis magnus in abscessum versus.

QUÆDAM femina Ulm. in lumbis magno tumore exorto, & dolore laborans, à Chirurgo ita tractata, applicato empl. ex G. ammon. exin multò intensior dolor concitatus cum magnâ ægræ querelâ, tum ego in subsidium advocatus.

℞. R. alch. lil. alb. a. ʒ iij. malv. m. i. caric. ping. v. dec. pist. & crib. ad. far. tritic. m. i. sem. lini. fenugr. a. ʒ j. ping. porci non sal. ʒ iij. but. rec. ʒ j. vit. 2. o. f. cat.

Primo apl. Empl. diach. f. desuper illud catapl. linteo inductum appon. Sine

Sine dolore ad maturationem, tunc vituperio. Exin apparet, quam invertit, cum mei nominis encomio, consideratè sapius procedant etiam Chirurghi autem aliàs haud imperi- majoris famæ Chirurghi.

OBSERVAT. VI.

*Tumor ingens Erysipelaceus totius dextri cruris
resolutus.*

UXor Dn. Martini Neubrunneri, Civis Ulm. primarii, tumore Erysipelatofo immenso totius dextri cruris à summo ad imum, cum insigni inflammatione & rubedine, ut metus de gangrænâ, & spectanti metum incuteret, & me ambignum redderet, quibus mediis succurrendum: felici utriusque Fato, bono Genio aspirante, à me ordinatum lac virginicum secundum descript. August. dispensat. ex alum. lith. & aceto, linteis imbutis & expressis cal. apl. cum admiratione brevî calor extinctus cum resolutione tumoris & rubedinis.

OBSERVAT. VII.

*Tumor Erysipelaceus cruris dextri in abscessum
mutatus.*

Filius Civis Ulm. primarii Erysipelate cruris dextri tentatus ex affluxu sanguinis ichorosi, in abscessum terminata valde profundum.
R. Fol. mal. alth. a. m. 2. R. alth. ʒj. fl. chamom. m. ʒ. dec. pist. & crib. ad far. tritic. q. ʒ. ad consist. sol. ad ping. porc. ʒij. but. rec. ʒij. ol. amyg. d. ʒj. vit. 2. o. f. cat. prius apl. Empl. diach. f. desup. car. appon.
Matureo & aperto abscessu, quidam Chirurgus usus unguento fusco, interdum admisto unguento Ægypt. majoris absterfionis causâ, cum turundis insertis. Cum & varia Empl. exterius admota, nec in crure locus exulceratus coalesceret, obstante sordidâ ac purulentâ materiâ: à me ordinatum Empl. divinum secundum descr. dispensat. August. Primâ statim applicatione, adhæsit copiosa sordities absterfa & caro purior apparere cæpit: postea apl. Emplast. d. Gratia Dei Augustan. Intra paucos dies coaluit, cum Chirurghi opera tamdiu infructuosa.

OBSER-

Tumor sat magnus rubeus manus dextra cum immenso dolore resolutus.

Nobil. Eques Austriacus sat magno tumore rubeo cum ingenti dolore manus dextrae afflictus.

℞. Sterc. vac. nig. rec. q. β. cum ol. Ros. compl. f. cat. cal. apl.

Ea nocte calor & dolor mitigatus. Pro residuo tumore:

℞. Cer. diapal. ℥ij. empl. d. Melil. ℥β. ext. linteo apl.

Intra biduum evanuit,

Pro potu: ℞. Sem. cor. præp. ℥ij. liquir. ℥iβ. pass. m. β. dec. in Mens. iβ. aq. in fine ad cinnam. ℥ij. est jucundill. ℥. Syr. Rib. ℥ij. berb. ℥ij. d. rubo Idæo. ℥vi. M.

OBSERVAT. IX.

Tumor Scroti aquosus resolutus.

Filio sexenni Viri primarii Ulm. Scrotum à dysenteria, valde intumuit & adeo inflatū & pellucidum, forma grandioris pilæ, ut aqua conspicua,

Inung. ol. chamo, cal, post apl.

℞. Empl. d. bac. lauri cum sterc. capr. ℥ij. d. Melil. ℥vi. M.

Et resolutus.

Pro potu, usus dec. sem. anis. fænic. carvi. R. petros. multum urinæ redditum,

OBSERVAT. X.

Manuum Tumor resolutus beneficio Nicotiana.

UXor Civis Ulm, plebei chronico utriusque manus sat grandi tumore infestata, ope medicâ frustraneâ, tandem pul. Nicotianæ per nares attracto, in integrum restituta. Exin relucet, intumescentiam illam originem traxisse, à serosis humori-

bus à capite depluentibus & in manus se insinuantibus: interdum recidivam passâ, reiterato illo pul. tumor denuò recessit. Pauci Medici, id primâ fronte possibile credidissent, sed Experientia multa monstrat, quæ Rationi repugnancia,

De